

شماره مسلسل ۸۵۹۴

شماره انتشار ۳۶۶۲

انتشارات دانشگاه تهران

سرشناسه	چینگ، فرانک، ۱۹۴۳-م.	Ching, Francis
عنوان و نام پدیدآور	الفبای معماری / تألیف فرانسیس چینگ، [جیمز اکلر]؛ ترجمه علی یاران	
مشخصات نشر	تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات، ۱۳۹۴.	
مشخصات ظاهری	۲ ج: مصور؛ ۲۲ × ۲۹ س.م.	
فروست	انتشارات دانشگاه تهران؛ شماره انتشار ۳۶۶۲.	
شابک جلد اول	978-964-03-6806-0	
شابک دوره	978-964-03-6804-6	
وضع فهرست‌نویسی	فیب.	
یادداشت	عنوان اصلی: Introduction to Architecture, c 2013.	
یادداشت	کتابنامه.	
موضوع	معماری.	
شناسه افزوده	اکلر، جیمز، ۱۹۸۲-م.	
شناسه افزوده	Eckler, James	
شناسه افزوده	اکلر، جیمز، ۱۳۳۵- مترجم.	
شناسه افزوده	مهران فر، ارس، ۱۳۶۶ - مترجم.	
شناسه افزوده	دانشگاه تهران. مؤسسه انتشارات	
رده‌بندی کنگره	۱۳۹ / الف ۹ ج / NA ۲۵۲۰	
رده‌بندی دیویی	۷۲۰	
شماره کتابشناسی ملی	۳۹۹۰۸۸۶	

این کتاب مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان است. تکثیر کتاب به هر روش اعم از فتوکپی، ریسوگرافی، تهیه فایل‌های pdf، لوح فشرده، بازنویسی دیجیتال، شبکه‌ها، سایت‌ها، مجله‌ها و کتاب، بدون اجازه کتبی ناشر مجاز نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

ISBN: 978-964-03-6806-0

9 789640 368046

عنوان: الفبای معماری: جلد اول

تألیف: فرانسیس چینگ، جیمز اکلر

ترجمه: دکتر علی یاران

با همکاری: ارس مهران‌فر

ویراستار: فرشاد رضوان

نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

چاپ و صحافی: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مترجمان است»

«کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است»

بها: ۱۸۰۰۰ ریال

خیابان کارگر شمالی - خیابان شهید فرش‌پقدم - مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

پست الکترونیک: press@ut.ac.ir - تارنما: <http://press.ut.ac.ir>

بخش و فروش: تلفکس ۸۸۳۳۸۷۱۲

پیشگفتار

الفبای معماری اثر چهره‌نام‌آشنای دنیای معماری، فرانسیس دی. کی. چینگ، آخرین کوشش وی در ارائه مجموعه‌ای کامل از مباحث گوناگون معماری برای آشنایی دانشجویان این رشته با ابعاد و زوایای مختلف آن است. چینگ با همکاری جیمز اکلر، فشرده‌ای از ۶ اثر قدیمی‌تر خود را به همراه مطالبی جدیدتر و اصلاحات گسترده در این مجموعه گردآوری کرده تا اثری جامع ارائه دهد. از این‌رو مطالعه کتاب الفبای معماری، به تمامی دانشجویان و علاقه‌مندان این حوزه و عرصه‌های مرتبط با آن چون طراحی شهری توصیه می‌شود.

در میان آثار موجود در زمینه آشناسازی علاقه‌مندان و مبتدیان رشته معماری، جای اثری فراگیر و جامع که تمامی حوزه‌های معماری را به شیوه‌ای ساده و روان توضیح دهد، احساس می‌شد. عموم آثار موجود به صورت ویژه به یک مبحث خاص پرداخته و از این‌رو شاید برای دانشجویان سال‌های ابتدایی معماری چندان مناسب نباشند. علت انتخاب این آخرین اثر پرفسور چینگ برای ترجمه و دردسترس قرار دادن آن برای مشتاقان معماری، جامعیت و نیز سادگی بیان آن بود که توسط شخص مسلط به امر آموزش معماری و مطرح در عرصه دانشگاهی تهیه و تدوین شده است.

در باب ترجمه حاضر توضیح نکاتی چند برای آگاهی خوانندگان ضروری است که به شرح زیر تقدیم می‌شود:

- در این ترجمه، اغلب کوشش شده تا دربرابر واژه‌ها، ترکیبات و اصطلاحات پرکاربرد و تخصصی این رشته، به جای ترجمه دقیق‌تر و یا خوش‌آهنگ و دلنشین، معادل رایج آن در بین جامعه فارسی زبان معماری استفاده شود. در نتیجه خواننده به یاری برگردان‌های آشنا که در محیط آموزشی نیز با آنها سروکار دارد، با متن احساس صمیمیت و راحتی کند. برای مثال در برابر ترکیب *life-cycle of materials*، معادل "طول عمر مصالح" به معادل دقیق‌تر و دلنشین‌تر "چرخه زندگی مصالح" ارجحیت داده شده تا برابر با اصطلاحات رایج جامع معماری ایران باشد.

- در برخی موارد بر خلاف روش بالا عمل شده است. در واقع اهمیت برگردان دقیق اصطلاح، واژه یا ترکیب، امری ضروری در فهم و اندیشه معماری بوده و از آنجا که برگردان نادرستی از آن در برخی موارد به صورت رایج در محیط‌های معماری به کار برده می‌شود، تلاش شده تا در این کوشش، در حد توان خود برای اصلاح آن اقدام شود. یکی از اصلی‌ترین این موارد استفاده ترکیب نادرست "فرایند خلاقیت" برای معادل انگلیسی *creative process* است. معنا و منظور ترکیب انگلیسی روند و فعالیتی است که به شکل خلاقانه صورت می‌پذیرد. حال آنکه "فرایند خلاقیت" در اساس معنا، منظور و کاربردی دیگر دارد، به معنی روندی که به خلاقیت می‌انجامد. این اصطلاح در حوزه‌های دیگر ترجمه به فارسی همچون روانشناسی و فلسفه اغلب به درستی "فرایند خلاقانه، فرایند خلاق و فرایند خلاقه" برگردان شده است، اما به علتی نامعلوم در محیط‌های معماری بیشتر فرایند خلاقیت به کار می‌رود که گاه سبب فهم نادرست و گمراهی دانشجویان در درک منظور می‌شود: آیا منظور روندی است که همراه خلاقیت است یا روندی است که به خلاقیت می‌انجامد؟ ترجمه حاضر از بین سه گزینه بالا، "فرایند خلاقه" را به علت راحتی در بیان برگزیده است.

• در مواردی که آگاهی از اصطلاح، واژه یا ترکیب اصلی برگردان، در زبان انگلیسی می‌توانست به خواننده جهت یادگیری و جست‌وجوی آتی کمک کند، معادل انگلیسی آن بلافاصله پس از ترجمه آورده شده تا کمکی به وسعت درک و دید مخاطب باشد. در این عمل برای پرهیز از اختلال حواس و دید در مطالعه کتاب، از پاورقی کردن موارد پرهیز شده، زیرا که به زعم بسیاری خوانندگان حرفه‌ای، توضیحات کوتاه درون متنی بهتر از اشارات پاورقی یا در انتهای متن است. لازم به ذکر است که مترجم بر اهمیت ساختارهای علمی متون واقف است و به روش‌های استاندارد آگاهی داشته، اما ترجیح نهایی بر راحتی دانشجوی مشتاق حین خواندن و یادگیری متن کتاب بوده است.

• فصل ۲ و ۳ کتاب حاضر، شامل تاریخ فشرده معماری و حوادث عمومی جهان از تاریخ باستان تا عصر پست مدرن است که به صورتی بیش از حد فشرده و گزیده، به ذکر سطحی و سریع حوادث و رویدادهای مهم می‌پردازد. این فشرده‌گی بیش از اندازه که محصول طبیعی گنجاندن حجم عظیم مباحث در چکیده‌ای کوتاه و با تلاش برای از قلم نیفتادن نکات مختلف است، سبب شده تا در متن اصلی کتاب این دو فصل، سرسری، پر از جملات خبری گسترده با اشاراتی سطحی باشند. تا حدی که شاید بتوان آن را انتقادی کوچک به مؤلفین دانست. در نتیجه مترجم از حیث وفاداری به متن سعی نموده برگردان را مانند متن اصلی و بدون تعدیل یا اصلاح، حذف یا اضافه به فارسی ارائه کند. از این رو بررسی این دو فصل در مضمون به ناچار، محصول حالت اصلی کتاب است.

• نام بنا، مکان و نام معمار در زیر نویس توضیحی تصاویر به صورت انگلیسی حفظ شده تا خواننده ضمن آشنایی با نام انگلیسی آنان، در صورت تمایل، کسب اطلاعات بیشتر از آن اثر، بتواند با استفاده از املای صحیح انگلیسی به راحتی به جست‌وجو بپردازد.

• به‌منظور تعدیل در حجم فزاینده کل کتاب، این استفاده‌کنندگان، مجموعه مطابق با دسته‌بندی کلان فصول کتاب توسط خود مؤلفین، به دو جلد تقسیم شد. جلد اول شامل مباحث نظری معماری، آشنایی با تاریخ و مفاهیم بنیادین و تئوریک معماری است و جلد دوم شامل مباحث عملی و اجرایی ساختمان، طراحی داخلی و شهرسازی است.

امید است که ترجمه کتاب الفبای معماری، راهنما و مشوقی جامع برای تمامی دانشجویان و علاقه‌مندان هنر معماری باشد.

فهرست

۱	بخش ۱ پیشگفتار: شیء، فضا، ساختمان، شهر
۱	معماری چیست؟
۵	مقیاس طراحی
۱۰	تشریح متن
۱۴	بخش ۲ مراحل اولیه معماری: تاریخچه اولیه
۱۴	معماری نخستین چیست؟
۱۵	نخستین فرهنگ‌ها
۱۶	۲۵۰۰ پیش از میلاد مسیح
۱۸	۱۵۰۰ پیش از میلاد مسیح
۲۱	۸۰۰ پیش از میلاد مسیح
۲۴	۴۰۰ پیش از میلاد مسیح
۲۷	سال ۱ میلادی
۳۰	۲۰۰ میلادی
۳۳	۴۰۰ میلادی
۳۶	۶۰۰ میلادی
۳۸	۸۰۰ میلادی
۴۱	۱۰۰۰ میلادی
۴۴	۱۲۰۰ میلادی
۴۷	بخش ۳ تاریخچه مختصر
۴۷	تأثیرات گذشته
۴۸	۱۴۰۰ میلادی
۵۰	۱۶۰۰ میلادی
۵۱	۱۷۰۰ میلادی
۵۵	۱۸۰۰ میلادی
۵۷	۱۹۰۰ میلادی
۶۰	۱۹۵۰ میلادی
۶۳	بخش ۴ اصول بنیادین معماری: فرم
۶۳	تکتونیک
۶۵	ویژگی‌های فرم
۶۸	شکل
۶۹	سطح
۷۲	تغییر فرم
۷۴	فرم کاهشی
۷۷	گروه‌بندی فرم‌ها
۷۸	مفصل‌بندی سطح
۸۱	فرم و حرکت
۸۵	تناسبات و مقیاس

۹۰	بخش ۵ اصول بنیادین معماری : فضا
۹۰	چرا فضا در معماری مهم است؟
۹۲	فرم و فضا
۹۷	فضای تعریف کننده فرم
۹۸	عناصر افقی تعریف کننده فضا
۹۹	سطح کف
۱۰۰	سطح کف برآمده
۱۰۲	سطح کف فرورفته
۱۰۴	سطح فوقانی
۱۰۶	عناصر عمودی تعریف کننده فضا
۱۱۱	سطح عمودی منفرد
۱۱۳	پیکربندی سطوح ۱- شکل
۱۱۵	سطوح عمودی موازی
۱۱۷	صفحه های مسطح ۱-۱ شکل
۱۱۹	چهار صفحه: فضای محصور
۱۲۱	بازشوها در عناصر تعریف کننده فضا
۱۲۵	کیفیت های فضای معماری
۱۳۱	بخش ۶ اصول بنیادین معماری : نظام
۱۳۱	معماری چگونه سازمان دهی می شود؟
۱۳۲	سازمان دهی فرو و فضا
۱۳۳	فضایی داخل فضای دیگر
۱۳۴	فضاهای متداخل
۱۳۶	فضاهای مجاور
۱۳۸	فضاهای مرتبط با فضایی عمومی
۱۴۰	سازمان دهی فضا
۱۴۲	سازمان دهی های مرکزی
۱۴۴	سازمان دهی های خطی
۱۴۶	سازمان دهی های شعاعی
۱۴۸	سازمان دهی های خوشه ای
۱۵۰	سازمان دهی شبکه ای
۱۵۴	سیرکولاسیون تعریف شده با سازمان دهی
۱۵۷	اصول نظم دهی
۱۵۹	محور
۱۶۱	تقارن
۱۶۳	سلسله مراتب
۱۶۵	عامل معیار
۱۶۸	ریتم
۱۷۱	تبدیل

۱۷۳	بخش ۷ فرایند طراحی : ابزارها و تکنیک‌های خلق ایده
۱۷۳	فرایند طراحی چیست؟
۱۷۴	طراحی گمان پردازانه
۱۷۵	فرایند خلاقه
۱۷۶	تفکر بر روی کاغذ
۱۸۹	ترسیم دیاگرام
۲۰۱	مدل سازی
۲۰۲	گسترش کانسپت‌ها